

21993A1213(01)

13.12.1993.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 309/3

KONVENCIJA O BIOLOŠKOJ RAZNOLIKOSTI**PREAMBULA**

UGOVORNE STRANKE,

SVJESNE istinske vrijednosti biološke raznolikosti, kao i ekoloških, genetskih, socijalnih, ekonomskih, znanstvenih, edukativnih, kulturoloških, rekreacijskih i estetskih vrijednosti biološke raznolikosti i njenih komponenti,

SVJESNE, nadalje, važnosti biološke raznolikosti za razvoj i održanje životnih sustava biosfere,

POTVRĐUJUĆI da je očuvanje biološke raznolikosti zajednička briga ljudskog roda,

NADALJE POTVRĐUJUĆI da države imaju suverena prava nad svojim vlastitim biološkim izvorima,

TAKOĐER POTVRĐUJUĆI da su države odgovorne za očuvanje svoje biološke raznolikosti te održivo korištenje svojih bioloških izvora,

Imajući na umu da je biološka raznolikost značajno smanjena kao rezultat nekih ljudskih aktivnosti,

SVJESNE općeg pomanjkanja informacija i znanja u vezi s biološkom raznolikosti, kao i hitnih potreba da se razviju znanstveni, tehnički i institucionalni kapaciteti, kako bi se osigurala osnovna usuglašenost, na temelju koje bi se planirale i primjenjivale odgovarajuće mjere,

UKAZUJUĆI na to da je bitno predvidjeti, spriječiti i napasti uzroke znatnog osiromašenja ili gubitka biološke raznolikosti na izvoru,

TAKOĐER UKAZUJUĆI na to da tamo gdje prijeti veće osiromašenje ili gubitak biološke raznolikosti, ne bi se smio koristiti nedostatak potpune znanstvene spoznaje kao razlog odgađanja mjera s ciljem sprečavanja ili smanjenja na minimum takve prijetnje,

UKAZUJUĆI NADALJE da je temeljni zahtjev za očuvanje biološke raznolikosti očuvanje ekosustava i prirodnih staništa in-situ te održavanje i obnavljanje populacije vrsta sposobnih za opstanak u njihovom prirodnom okruženju,

UOČAVAJUĆI, NADALJE, da ex-situ mjere također imaju važnu ulogu, prvenstveno u zemlji podrijetla,

PRIZNAJUĆI usku i tradicionalnu ovisnost mnogih zavičajnih i lokalnih zajednica tradicionalnog načina života o biološkim izvorima, kao i želju da se pravedno dijele dobrobit koje proistječu iz primjene tradicionalnih znanja, inovacija i postupaka važnih za očuvanje biološke raznolikosti i održivog korištenja njenih komponenti,

PRIZNAJUĆI TAKOĐER vitalnu ulogu koju igraju žene u očuvanju i održivom korištenju biološke raznolikosti te potvrđujući potrebu za punim učešćem žena u svim razinama kreiranja i ostvarenja politike očuvanja biološke raznolikosti,

NAGLAŠAVAJUĆI važnost i potrebu promidžbe međunarodne, regionalne i globalne suradnje između država i međuvladinih organizacija s nevladinim sektorom, na očuvanju biološke raznolikosti i održivom korištenju njenih komponenti,

POTVRĐUJUĆI da se može očekivati kako će osiguranje novih i dodatnih financijskih izvora i odgovarajućeg pristupa dotičnim tehnologijama izvršiti značajnu promjenu u sposobnostima svijeta da riješi pitanje gubitka biološke raznolikosti,

POTVRĐUJUĆI NADALJE da su potrebne posebne mjere, kako bi se udovoljilo potrebama zemalja u razvoju, uključujući i odredbe o novim i dodatnim financijskim izvorima kao i odgovarajući pristup primjerenim tehnologijama,

UOČAVAJUĆI s tim u vezi posebne uvjete najnerazvijenijih zemalja i malih otočnih država,

POTVRĐUJUĆI da su potrebne znatne investicije kako bi se očuvala biološka raznolikost, te da se od tih investicija očekuje širok raspon ekološke, ekonomske i socijalne dobrobiti,

PRIZNAJUĆI da ekonomski i socijalni razvoj, te iskorjenjivanje siromaštva predstavlja prve i najvažnije prioritete zemalja u razvoju,

SVJESNE da je očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti od ključnog značaja za zadovoljenje prehrambenih, zdravstvenih i drugih potreba rastuće svjetske populacije, za što je neophodna mogućnost pristupu i raspodjeli genetskih izvora i tehnologija,

UOČAVAJUĆI napokon da će očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti učvrstiti prijateljske odnose među državama i doprinijeti miru u svijetu,

ŽELEĆI ojačati i dopuniti postojeće međunarodne sporazume za očuvanje biološke raznolikosti i održivo korištenje njenih komponenti,

ODLUČNE da zaštite i održivo koriste biološku raznolikost na dobrobit sadašnjih i budućih generacija,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

Članak 1.

Ciljevi

Ciljevi ove Konvencije, koje treba provoditi u skladu s njenim relevantnim odredbama, jesu očuvanje biološke raznolikosti, održivo korištenje njenih komponenti te pravedna raspodjela dobrobiti koje proizlaze iz korištenja genetskih izvora, na način koji uključuje prikladan pristup genetskim izvorima kao i prijenos odgovarajućih tehnologija, uzevši u obzir sva prava nad tim izvorima i tehnologijama, kao i način koji uključuje odgovarajuće financiranje.

Članak 2.

Upotreba termina

Za potrebe ove Konvencije:

„Biološka raznolikost” je sveukupnost svih živućih organizama koji su sastavni dijelovi kopnenih, morskih i drugih vodenih ekosustava i ekoloških kompleksa; te uključuje raznolikost unutar vrsta, između vrsta, te raznolikost između ekosustava.

„Biološki izvori” uključuju genetske izvore, organizme ili dijelove organizama, populacije ili neke druge biotičke komponente ekosustava sa stvarnom ili potencijalnom upotrebom ili vrijednošću za čovječanstvo.

„Biotehnologija” je svaka tehnologija koja koristi biološke sustave, žive organizme ili njihove dijelove, za proizvodnju ili promjenu proizvoda ili procesa za posebnu namjenu.

„Zemlja porijekla genetskih izvora” je zemlja koja posjeduje genetske izvore u in-situ uvjetima.

„Zemlja snabdjevač genetskim izvorima” je zemlja koja snabdjeva genetskim materijalima sakupljenim iz in-situ izvora, uključujući populaciju i divljih i udomaćenih vrsta, ili uzetih iz ex-situ izvora koji mogu ili ne moraju poticati iz te zemlje.

„Udomaćene ili kultivirane vrste” su vrste na čiji je proces evolucije djelovao čovjek kako bi udovoljio svojim potrebama.

„Ekosustav” je dinamičan kompleks zajednica biljaka, životinja i mikroorganizama i njihovoga neživog okoliša koji međusobno djeluju kao funkcionalna jedinica.

„Ex-situ očuvanje” je očuvanje komponenti biološke raznolikosti izvan njihovih prirodnih staništa.

„Genetski materijal” je biljni, životinjski i mikrobn materijal i drugi materijali koji sadrže funkcionalne jedinice nasljeđa.

„Genetski izvori” su genetski materijali stvarne ili potencijalne vrijednosti.

„Stanište” je prostor ili mjesto gdje se organizam ili populacija prirodno pojavljuju.

„*In-situ* uvjeti” su uvjeti u kojima egzistiraju genetski izvori unutar ekosustava i prirodnih staništa, a u slučaju udomaćenih ili kultiviranih vrsta, okruženje u kome su razvili svoja specifična svojstva.

„*In-situ* očuvanje” je očuvanje ekosustava i prirodnih staništa, te održavanje i obnavljanje vrsta sposobnih za opstanak u njihovom prirodnom okruženju, a u slučaju udomaćenih ili kultiviranih vrsta u okruženju u kome su razvili svoja specifična svojstva.

„Zaštićeno područje” je zemljopisno određeno područje koje je namijenjeno, ili vođeno i upravljano tako da se postignu specifični ciljevi zaštite.

„Organizacija regionalne ekonomske integracije” je organizacija osnovana od strane suverenih država u dotičnoj regiji, na koju su njene države članice prenijele nadležnosti po predmetima koje regulira ova Konvencija, a koja u skladu s internim postupcima ima sva ovlaštenja da potpiše, potvrdi (ratificira), prihvati, odobri ili pristane na istu.

„Održivo korištenje” je korištenje komponenti biološke raznolikosti, na način i u obimu koji ne vodi propadanju biološke raznolikosti, na način kojim se održava njezin potencijal, kako bi se udovoljilo potrebama i težnjama sadašnjih i budućih naraštaja.

„Tehnologija” uključuje biotehnologiju.

Članak 3.

Načela

Države, u skladu s Poveljom Ujedinjenih naroda i načelima međunarodnog prava, imaju suvereno pravo korištenja svih vlastitih izvora u skladu s vlastitom politikom o okolišu, te su odgovorne osigurati, da aktivnosti koje se odvijaju unutar njene nadležnosti ili kontrole, ne izazivaju štete po okoliš drugih država ili područja izvan granica nacionalne nadležnosti.

Članak 4.

Djelokrug nadležnosti

Ovisno o pravima drugih država, te ako nije izričito drukčije navedeno u ovoj Konvenciji, odredbe ove Konvencije primjenjuju se u odnosu na svaku ugovornu stranku:

(a) u slučaju komponenti biološke raznolikosti na područjima unutar nacionalne nadležnosti,

(b) u slučaju procesa i aktivnosti, bez obzira gdje se njihov učinak pojavi, a koje se provode pod njenom nadležnošću i kontrolom, unutar područja njene nacionalne nadležnosti ili izvan granica nacionalne nadležnosti.

Članak 5.

Suradnja

Svaka će ugovorna stranka, koliko je to moguće i prikladno, surađivati s drugim ugovornim strankama izravno, ako je prikladno, ili preko odgovarajućih međunarodnih organizacija, za područja koja su izvan nacionalne nadležnosti, kao i o drugim predmetima od zajedničkog interesa na očuvanju i održivom korištenju biološke raznolikosti.

Članak 6.

Opće mjere za očuvanje i održivo korištenje

Svaka će ugovorna stranka u skladu sa svojim posebnim uvjetima i mogućnostima:

(a) razviti nacionalne strategije, planove ili programe za očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti ili u tu svrhu usvojiti već postojeće strategije, planove ili programe, koji će odraziti, između ostalog, mjere planirane ovom Konvencijom, važne za ugovornu stranku o kojoj se radi,

(b) uklopiti, koliko je to moguće i prikladno, očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti u odgovarajuće sektorske i međusektorske planove, programe i politiku.

Članak 7.

Utvrđivanje i praćenje

Svaka će ugovorna stranka, koliko je to moguće i prikladno, a napose u smislu članka 8. do 10.:

(a) identificirati komponente biološke raznolikosti važne za njeno očuvanje i održivo korištenje, vodeći brigu o indikativnoj listi kategorija navedenih u Dodatku I.,

(b) pratiti, kroz uzimanje uzoraka i druge tehnike, komponente biološke raznolikosti identificirane u skladu s podstavkom (a) gore, obraćajući naročito pažnju na one kojima su potrebne hitne mjere očuvanja, kao i one koje nude najveći potencijal za održivo korištenje,

- (c) utvrditi procese i kategorije aktivnosti za koje se pretpostavlja da imaju, ili mogu imati, loš utjecaj na očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti, te pratiti njihov utjecaj kroz uzimanje uzoraka ili druge tehnike,
- (d) održavati i organizirati podatke dobivene aktivnostima utvrđivanja i praćenja, kroz bilo koji mehanizam u skladu s podstavcima (a), (b) i (c) gore.

Članak 8.

In-situ očuvanje

Svaka ugovorna stranka će, koliko je to moguće i prikladno:

- (a) utemeljiti sustav zaštićenih područja ili područja gdje treba primijeniti posebne mjere za očuvanje biološke raznolikosti,
- (b) razviti, gdje je potrebno, smjernice za odabir, utemeljenje i upravljanje zaštićenim područjima ili područjima gdje je potrebno primijeniti posebne mjere za očuvanje biološke raznolikosti,
- (c) voditi ili upravljati biološkim izvorima važnim za očuvanje biološke raznolikosti, bez obzira da li se nalaze unutar ili izvan zaštićenih područja, s ciljem da se osigura njihovo očuvanje i održivo korištenje,
- (d) promicati zaštitu ekosustava, prirodnih staništa, te održavanje i obnavljanje populacije vrsta koje su sposobne za opstanak u prirodnom okruženju,
- (e) promicati održiv i za okoliš prihvatljiv razvoj u područjima koja graniče sa zaštićenim područjima, s ciljem daljnje zaštite tih područja,
- (f) obnoviti i ponovo uspostaviti narušene ekosustave te promicati oporavak ugroženih vrsta, između ostalog, kroz razvoj i provedbu planova i ostalih strategija upravljanja,
- (g) utemeljiti ili podržati načine vođenja, upravljanja ili kontrole rizika pri korištenju i oslobađanju živih modificiranih organizama koji su rezultat biotehnologije, a koji bi mogli nepovoljno djelovati na okoliš i zdravlje ljudi i utjecati na očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti,
- (h) spriječiti uvođenje te kontrolirati ili iskorijeniti one strane vrste koje ugrožavaju ekosustave, staništa ili vrste,
- (i) nastojati osigurati uvjete potrebne za usklađivanje sadašnjeg korištenja i očuvanja biološke raznolikosti te održivog korištenja njenih komponenata,

- (j) u skladu s nacionalnim zakonodavstvom poštovati, štiti i podržavati znanja, inovacije i običaje zavičajnih i lokalnih zajednica koje utjelovljuju tradicionalan način života, važan za očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti, te promicati njihovu širu primjenu uz odobrenje i uključivanje nosilaca tih znanja, inovacija i običaja i poticati pravednu razdiobu dobiti nastalih korištenjem takvih znanja, inovacija i običaja,
- (k) razviti ili održavati potrebno zakonodavstvo i/ili druge propise, kojima se uređuje zaštita ugroženih vrsta i populacija,
- (l) voditi i upravljati odgovarajućim postupcima i kategorijama aktivnosti, tamo gdje je utvrđen značajan nepovoljan utjecaj na biološku raznolikost na temelju članka 7.,
- (m) surađivati u pribavljanju financijske i druge pomoći za in-situ zaštitu, kako je navedeno u podstavcima (a) do (l) gore, a posebno za zemlje u razvoju.

Članak 9.

Ex-situ očuvanje

Svaka ugovorna stranka će, ako je to moguće ili prikladno, a prvenstveno s ciljem ispunjenja in-situ mjera:

- (a) usvojiti mjere za ex-situ očuvanje komponenti biološke raznolikosti, prvenstveno u zemlji podrijetla tih komponenti,
- (b) utvrditi i podržati mogućnosti za ex-situ očuvanje i istraživanja na biljkama, životinjama i mikroorganizmima, prvenstveno u zemlji porijekla genetskih izvora,
- (c) usvojiti mjere za oporavak i obnavljanje ugroženih vrsta te ponovo uvođenje istih u njihova prirodna staništa pod odgovarajućim uvjetima,
- (d) voditi i upravljati sakupljanjem bioloških izvora iz prirodnih staništa za ex-situ zaštitu, kako se ne bi ugrožavali ekosustavi i in-situ populacije vrsta, osim tamo gdje je potrebna privremena primjena ex-situ mjera, u skladu s podstavkom (c) gore,
- (e) surađivati u osiguravanju financijske i druge potpore za ex-situ zaštitu, navedene u podstavcima (a) do (d) gore, te u utemeljenju i provođenju ex-situ zaštitnih mjera u zemljama u razvoju.

Članak 10.**Održivo korištenje komponenti biološke raznolikosti**

Svaka će ugovorna stranka, koliko je to moguće i prikladno:

- (a) uključiti brigu o zaštiti i održivom korištenju bioloških izvora prilikom donošenja odluka na nacionalnoj razini,
- (b) usvojiti mjere vezane za korištenje bioloških izvora, kako bi se izbjegao ili sveo na minimum nepovoljan utjecaj na biološku raznolikost,
- (c) štititi i poticati uobičajeno korištenje bioloških izvora u skladu sa tradicijom i kulturom, sukladno zahtjevima za očuvanje i održivo korištenje,
- (d) podržati zavičajno stanovništvo pri razvoju i primjeni postupaka oporavka u narušenim područjima sa smanjenom biološkom raznolikošću,
- (e) poticati suradnju između nadležnih državnih tijela i privatnog sektora u razvoju metoda za održivo korištenje bioloških izvora.

Članak 11.**Poticajne mjere**

Svaka će ugovorna stranka, koliko god je to moguće i prikladno, usvojiti ekonomski i socijalno usklađene mjere koje djeluju poticajno na očuvanje i održivo korištenje komponenti biološke raznolikosti.

Članak 12.**Znanstvena istraživanja i obučavanja**

Ugovorne stranke će, uzевši u obzir posebne potrebe zemalja i razvoju:

- (a) utvrditi i provoditi programe znanstvenog i tehničkog obrazovanja i obučavanja o mjerama za utvrđivanje, očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti i njenih komponenti, te osigurati potporu takvom obrazovanju i obuci za posebne potrebe zemalja u razvoju,
- (b) promicati i poticati istraživanja koja doprinose očuvanju i održivom korištenju biološke raznolikosti, posebno u zemljama u razvoju, u skladu s odlukama Konferencije stranaka donesenim na temelju preporuka Pomoćnoga tijela za znanstvene, tehničke i tehnološke savjete,

- (c) pridržavajući se odredbi članka 16., 18. i 20., unapređivati i surađivati u korištenju znanstvenih dostignuća u istraživanjima biološke raznolikosti na razvijanju metoda za očuvanje i održivo korištenje bioloških izvora.

Članak 13.**Obrazovanje javnosti i svijest**

Ugovorne će stranke:

- (a) promicati i poticati shvaćanje važnosti očuvanja biološke raznolikosti, mjera koje su za to potrebne, kao i promidžbu istih kroz medije, te uključivanje ovih tema u obrazovne programe, i
- (b) surađivati, koliko je moguće, s ostalim državama i međunarodnim organizacijama u razvoju programa obrazovanja i javne svijesti, u pogledu očuvanja i održivog korištenja bioloških raznolikosti.

Članak 14.**Procjena utjecaja i smanjivanje štetnih utjecaja**

1. Svaka stranka će, koliko je to moguće i prikladno:

- (a) uvoditi odgovarajuće postupke za procjenu utjecaja planiranih projekata na okoliš koji bi mogli imati nepovoljan utjecaj na biološku raznolikost, s ciljem da se takav utjecaj izbjegne ili umanji, te će gdje je to prikladno, omogućiti sudjelovanje javnosti u takvim postupcima,
- (b) uvesti odgovarajuće mjere kojima se osigurava da se vodi računa o posljedicama po okoliš programa i politike koji bi mogli imati značajan negativan utjecaj na biološku raznolikost,
- (c) promicati, na bazi reciprociteta, obavješćivanje, razmjenu informacija i konzultacije o aktivnostima pod njihovom nadležnosti ili kontrolom, koje bi mogle značajno nepovoljno djelovati na biološku raznolikost drugih država ili područja izvan granica nacionalne nadležnosti, te poticati zaključivanje bilateralnih, regionalnih ili multilateralnih sporazuma, već prema mogućnostima,
- (d) u slučaju prijeteće ozbiljne opasnosti ili štete po biološku raznolikost na područjima pod nadležnošću drugih država ili područjima izvan granica nacionalne nadležnosti, a koje bi proizašle pod njezinom nadležnošću ili kontrolom, potrebno je odmah obavijestiti potencijalno ugrožene države, te potaknuti aktivnosti da se spriječi ili smanji takva opasnost ili šteta,

(e) promicati nacionalne sporazume za hitno reagiranje na aktivnosti ili događaje, kako one uzrokovane prirodnim putem tako i drukčije, a koje predstavljaju prijetecu opasnost po biološku raznolikost, te poticati međunarodnu suradnju da se podupru takvi nacionalni naponi, i tamo gdje je prikladno, a države ili regionalne ekonomske integracijske organizacije su se složile, utvrditi zajedničke moguće planove.

2. Konferencija stranaka će ispitati, na temelju istraživanja koje treba provesti, pitanje odgovornosti i naknade, uključivši obnovu i nadoknadu štete nanesene biološkoj raznolikosti, osim kad ta odgovornost predstavlja isključivo unutarnju stvar.

Članak 15.

Pristup genetskim izvorima

1. Priznajući suverena prava država nad svojim prirodnim izvorima, nacionalne vlade su ovlaštene određivati i regulirati nacionalnim zakonodavstvom pristup genetskim izvorima.

2. Svaka će ugovorna stranka nastojati stvoriti uvjete da se omogući pristup genetskim izvorima, s ciljem razboritog korištenja okoliša od strane drugih ugovornih stranaka, bez namećanja ograničenja suprotno ciljevima ove Konvencije.

3. U cilju ove Konvencije, pod genetskim izvorima koje osigurava ugovorna stranka, a o kojima je riječ u ovom članku i članku 16. i 19., podrazumijevaju se samo oni izvori koje osigurava ugovorna stranka, a to su zemlje podrijetla tih izvora ili stranke koje su stekle genetske izvore u skladu s ovom Konvencijom.

4. Pristup, tamo gdje je odobren, odvijat će se na temelju zajedničkih dogovorenih uvjeta u skladu s odredbama ovog članka.

5. Pristup genetskim izvorima mora unaprijed odobriti ugovorna stranka koja pruža takve izvore, ako to nije drukčije odredila dotična stranka.

6. Svaka ugovorna stranka nastojat će izraditi i provesti znanstvena istraživanja na genetskim izvorima, koje osiguravaju ugovorne stranke, koliko je to moguće uz uključivanje tih ugovornih stranaka.

7. Svaka ugovorna stranka provest će zakonske, upravne ili političke mjere, kako je prikladno, u skladu s člankom 16. i 19., a gdje je potrebno da se kroz financijski mehanizam utvrđen u članku 20. i 21. s ugovornom strankom koja je takve izvore osigurala, podijele rezultati istraživanja i razvoja, kao i koristi na poštenoj ili pravednoj osnovi. Takva će se podjela izvršiti na temelju zajednički utvrđenih uvjeta.

Članak 16.

Pristup i prijenos tehnologije

1. Svaka ugovorna stranka, priznajući da tehnologija uključuje i biotehnologiju te da i pristup i prijenos tehnologije među ugovornim strankama, predstavljaju osnovne elemente za postizanje ciljeva ove Konvencije, preuzima u skladu s odredbama ove Konvencije obvezu da osigura i/ili omogući pristup i prijenos tehnologija bitnih za očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti ili upotrebu drugih genetskih izvora drugim ugovornim strankama, ne pričinjavajući veće štete po okoliš.

2. Zemljama u razvoju biti će omogućen i/ili olakšan pristup i prijenos tehnologije naveden u stavku 1, pod poštenim i najpovoljnijim uvjetima te koncesionalnim i preferencijalnim uvjetima, ako su zajednički dogovoreni i, ako je potrebno, u skladu sa financijskim mehanizmom utvrđenim u člancima 20. i 21. Ako tehnologija podliježe patentima i drugim intelektualnim vlasničkim pravima, takav će pristup i prijenos biti osiguran pod uvjetima koji priznaju i koji su sukladni s odgovarajućom i učinkovitom zaštitom intelektualnih vlasničkih prava. Primjena ovog stavka bit će u skladu sa stavkom 3., 4. i 5. dolje.

3. Svaka ugovorna stranka provest će zakonske, upravne ili političke mjere, kako je prikladno, s ciljem da ugovornim strankama, posebno onima koje su zemlje u razvoju, a koje pružaju genetske izvore, bude omogućen pristup i prijenos tehnologije koja se koristi ovim izvorima, pod zajednički dogovorenim uvjetima, uključivši, ako je potrebno, tehnologiju zaštićenu patentima ili drugim pravima intelektualnog vlasništva, kroz odredbe članka 20. i 21., a u skladu s međunarodnim pravom i stavkom 4. i 5., dolje.

4. Svaka ugovorna stranka provesti će zakonske, upravne ili političke mjere, kako je prikladno, s ciljem da u privatnom sektoru omogući pristup, zajednički razvoj i prijenos tehnologije

navedene u stavku 1. gore, kako bi bili od koristi i državnim institucijama i privatnom sektoru zemalja u razvoju i u tom smislu izvršavali obaveze uključene u stavku 1., 2. i 3., gore.

5. Ugovorne stranke, priznajući da patenti i druga prava intelektualnog vlasništva mogu utjecati na provođenje ove Konvencije, surađivat će u tom pogledu u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim pravom kako bi se osiguralo da ta prava predstavljaju potporu, a ne suprotnost ciljevima ove Konvencije.

Članak 17.

Razmjena informacija

1. Ugovorne stranke omogućit će razmjenu informacija, iz svih izvora dostupnih javnosti, koje se odnose na zaštitu i održivo korištenje biološke raznolikosti, uzevši u obzir posebne potrebe zemalja u razvoju.

2. Takva razmjena informacija obuhvatit će i razmjenu rezultata tehničkih, znanstvenih i socijalno-ekonomskih istraživanja, kao i informacija o programima obučavanja i praćenja, specijaliziranih znanja, autohtonih i tradicionalnih znanja kao takvih, i u kombinaciji s tehnologijama o kojima je riječ u članku 16. stavku 1. Gdje je to moguće, uključivati će također povrat informacija.

Članak 18.

Tehnička i znanstvena suradnja

1. Ugovorne stranke promicati će međunarodnu tehničku i znanstvenu suradnju na području očuvanja i održivog korištenja biološke raznolikosti, kroz odgovarajuće međunarodne i nacionalne institucije.

2. Svaka ugovorna stranka radit će na promidžbi tehničke i znanstvene suradnje s drugim ugovornim strankama, posebno zemljama u razvoju, u provedbi ove Konvencije, između ostalog, i kroz razvoj i ostvarenje nacionalne politike. U promicanju takve suradnje, posebnu pažnju treba posvetiti razvoju i jačanju nacionalnih mogućnosti, kroz osposobljavanje stručnjaka i institucija.

3. Konferencija stranaka će na svom prvom sastanku utvrditi kako izraditi mehanizam za omogućavanje i promicanje tehničke i znanstvene suradnje.

4. Ugovorne će stranke, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i politikama, poticati i razvijati metode suradnje za razvoj

i primjenu tehnologija, uključivši autohtone i tradicionalne tehnologije, u skladu s ciljevima ove Konvencije. U tu svrhu, ugovorne će stranke također promicati suradnju u obučavanju i razmjeni stručnjaka.

5. Ugovorne stranke će na temelju zajedničkog sporazuma promicati utvrđivanje programa zajedničkih istraživanja i zajedničkih ulaganja u razvoj tehnologije prikladnih za ciljeve ove Konvencije.

Članak 19.

Rukovanje biotehnologijom i razdioba dobiti

1. Svaka ugovorna stranka poduzeti će zakonske, upravne ili političke mjere, kako je prikladno, kojima bi se ugovornim strankama koje pružaju izvore za biotehnoška istraživanja pružila mogućnost da i one učinkovito sudjeluju u tim istraživanjima, a naročito ugovornim strankama zemljama u razvoju, te ako je moguće da se te aktivnosti vrše kod njih.

2. Svaka će ugovorna stranka poduzeti sve praktične mjere da se ugovornim strankama, a posebno zemljama u razvoju, na poštenoj i pravednoj osnovi, omogući i unaprijedi pristup rezultatima i dobitima koja proizlazi iz biotehnologije utemeljene na genetskim izvorima koje te stranke osiguravaju. Taj će pristup biti moguć pod zajedničkim dogovorenim uvjetima.

3. Stranke će razmotriti potrebu i modalitete protokola, koji navodi odgovarajuće postupke, uključujući posebno unaprijed najavljeni sporazum na području sigurnog prijenosa rukovanja i korištenja svih živih modificiranih organizama proizvedenih postupcima biotehnologije, a koji mogu negativno utjecati na očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti.

4. Svaka će ugovorna stranka izravno ili na zahtjev neke fizičke ili pravne osobe pod svojom nadležnošću, koja osigurava organizme o kojima je riječ u stavku 3., snabdjeti tu ugovornu stranku svim raspoloživim informacijama o korištenju i propisima o sigurnosti, potrebnim za rukovanje takvim organizmima, kao i svim raspoloživim informacijama o mogućem negativnom utjecaju specifičnih organizama na ugovornu stranku, u kojoj će dotični organizmi biti uvedeni.

Članak 20.

Financijski izvori

1. Svaka se ugovorna stranka obvezuje, da će u skladu sa svojim nacionalnim planovima, prioritetima i programima, osigurati prema svojim mogućnostima, financijsku potporu i

poticati one nacionalne aktivnosti, koje su namijenjene postizanju ciljeva ove Konvencije.

2. Stranke razvijene zemlje osigurat će nove i dodatne financijske izvore, kako bi strankama zemljama u razvoju omogućile da u potpunosti ispune rastuće troškove za izvršavanje obaveza koje proizlaze iz ove Konvencije, te uživati korist njenih odredbi, koji troškovi su dogovoreni između stranke zemlje u razvoju i institucionalne strukture spomenute u članku 21., u skladu s politikom, strategijom, programom prioriteta i kriterijem prikladnosti te indikativnom listom rastućih troškova, koju utvrđuje Konferencija stranaka. Ostale stranke, uključujući i zemlje koje prolaze proces prelaska na tržišnu ekonomiju, mogu dobrovoljno preuzeti obaveze stranaka razvijenih zemalja. U smislu ovog članka, Konferencija stranaka će na svom prvom sastanku utvrditi listu stranaka razvijenih zemalja kao i ostalih zemalja, koje dobrovoljno preuzimaju obveze stranaka razvijenih zemalja. Konferencija stranaka će povremeno preispitati i, ako je potrebno, izmijeniti listu. Također će se poticati doprinos iz drugih zemalja i izvora na dobrovoljnoj osnovi. Pri ispunjavanju ovih obaveza uzet će u obzir potrebu primjerenosti, predvidivosti i pravovremenog protoka sredstava, kao i važnost podjele tereta između stranaka uključenih u listu.

3. Stranke razvijene zemlje mogu također pribaviti, a stranke zemlje u razvoju koristiti, financijske izvore vezane na ostvarenje ove Konvencije putem bilateralnih, regionalnih ili drugih multilateralnih kanala.

4. Obim u kojem će stranke zemlje u razvoju učinkovito izvršavati svoje obveze po ovoj Konvenciji, ovisit će o učinkovitom izvršavanju obaveza stranaka razvijenih zemalja ovisno o financijskim izvorima i prijenosu tehnologije, te treba ozbiljno uzeti u obzir činjenicu da ekonomski i socijalni razvoj kao i iskorjenjivanje siromaštva predstavljaju prve i najvažnije prioritete stranaka zemalja u razvoju.

5. Stranke će naročito voditi računa o specifičnim potrebama i posebnim situacijama najnerazvijenijih zemalja u njihovim aktivnostima u vezi s financiranjem i prijenosom tehnologije.

6. Ugovorne će stranke također uzeti u obzir posebne uvjete, koji su rezultat ovisnosti o raspodjeli i smještaju biološke

raznolikosti kod stranaka zemalja u razvoju, a posebno malih otočnih država.

7. Pažnju treba, također, posvetiti specifičnoj situaciji zemalja u razvoju, uključivši i one koje imaju najranjiviji okoliš, poput onih sa sušnim i polusušnim zonama, obalnim i planinskim područjima.

Članak 21.

Financijski mehanizam

1. Ustanovit će se mehanizam za osiguranje financijskih izvora za stranke zemlje u razvoju s ciljem ove Konvencije, na bazi dotacija ili koncesija, čiji su osnovni elementi opisani u ovom članku. Mehanizam će funkcionirati pod nadležnošću, i vodstvom Konferencije stranaka, kojoj će biti odgovoran u smislu ove Konvencije. Operacije mehanizma vršit će institucionalna struktura koju odredi Konferencija stranaka na svom prvom sastanku. U cilju ove Konvencije Konferencija stranaka odredit će politiku, strategiju, program prioriteta i kriterije prihvatljivosti u vezi s pristupom i korištenjem takvih izvora. Doprinosi će uzeti u obzir potrebu predvidivosti, odgovarajućeg i pravovremenog protoka sredstava o kojima je riječ u članku 20., u skladu sa visinom sredstava koju će periodično odrediti Konferencija stranaka, te važnosti podjele tereta među strankama uključenim u listu navedenu u članku 20. stavku 2. Dobrovoljne doprinose mogu također dati stranke zemalja u razvoju, kao i druge zemlje i izvori. Mehanizam će funkcionirati u okviru demokratskog i otvorenog sustava upravljanja.

2. U skladu s ciljevima ove Konvencije, Konferencija stranaka će na svom prvom sastanku odrediti politiku, strategiju i program prioriteta, kao i detaljne kriterije i smjernice za odgovarajući pristup i korištenje financijskih izvora, uključivši redovito praćenje i vrednovanje takvog korištenja. Konferencija stranaka odredit će aranžmane ispunjenje stavka 1. gore, nakon konzultacije s institucionalnom strukturom kojoj je povjerena operacionalizacija financijskog mehanizma.

3. Konferencija stranaka će preispitati učinkovitost mehanizma utvrđenog u ovom članku, uključivši kriterije i smjernice navedene u stavku 2. gore, ali najranije dvije godine nakon

stupanja ove Konvencije na snagu, a nakon toga redovito. Na osnovu tog preispitivanja poduzet će odgovarajuće korake s ciljem poboljšanja učinkovitosti mehanizma, ako je potrebno.

4. Ugovorne stranke će razmotriti mogućnost osnaženja postojećih financijskih institucija, kako bi se osigurali financijski izvori za očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti.

Članak 22.

Odnos s drugim međunarodnim konvencijama

1. Odredbe ove Konvencije neće utjecati na prava i obveze bilo koje ugovorne stranke, koje proizlaze iz nekog već postojećega međunarodnog sporazuma, osim ako bi ispunjenje tih prava i obveza uzrokovalo ozbiljnu štetu ili prijetnju biološkoj raznolikosti.

2. Ugovorne stranke će provoditi ovu Konvenciju u vezi zaštite mora, dosljedno pravima i obvezama država preuzetim na osnovu prava mora.

Članak 23.

Konferencija stranaka

1. Konferencija stranaka je ovime osnovana. Prvi sastanak Konferencije stranaka saziva izvršni direktor Programa za okoliš Ujedinjenih naroda, najkasnije u roku od godine dana kako je ova Konvencija stupila na snagu. Nakon toga će se redovni sastanci Konferencije stranaka održavati u redovnim intervalima, koje Konferencija odredi na svom prvom sastanku.

2. Izvanredni sastanci ugovornih stranaka održavat će se kad Konferencija utvrdi da je potrebno, ili na pismeni zahtjev jedne od stranaka, pod uvjetom da u roku od šest mjeseci kako ih je Tajništvo obavijestilo o zahtjevu, isti podrži barem jedna trećina stranaka.

3. Konferencija stranaka će konsenzusom dogovoriti i usvojiti pravila postupka u svoje ime i u ime nekoga pomoćnog tijela koje može osnovati, kao i financijske propise koji reguliraju financiranje Tajništva. Na svakom redovnom sastanku usvojit će se proračun za financijsko razdoblje do sljedećega redovnog sastanaka.

4. Konferencija stranaka će pratiti provođenje ove Konvencije i u tu svrhu će:

a) utvrditi formu i vremenske intervale za prijenos informacija koje je potrebno dostaviti u skladu s člankom 26., razmotriti tu informaciju, kao i izvještaje dostavljene od strane pomoćnog tijela,

b) prosuđivati znanstvene, tehničke i tehnološke savjete o biološkoj raznolikosti, pripremljene u skladu s člankom 25.,

c) razmotriti i usvojiti, ako je potrebno, protokole u skladu s člankom 28.,

d) razmotriti i usvojiti, ako je potrebno, u skladu s člankom 29. i 30. amandmane na ovu Konvenciju i njene Dodatke,

e) razmotriti amandmane svim protokolima, kao i Dodacima istih, te ako je tako odlučeno, preporučiti strankama u dotičnom protokolu njihovo usvajanje,

f) razmotriti i usvojiti, u skladu s člankom 30. dodatne Dodatke ovoj Konvenciji,

g) osnovati pomoćna tijela, posebno za pribavljanje znanstvenih i tehničkih savjeta koji se smatraju potrebnim za provođenje ove Konvencije,

h) kontaktirati, putem Tajništva, s izvršnim tijelima Konvencije koja se bave predmetima obuhvaćenim ovom Konvencijom, kako bi se utvrdili odgovarajući oblici suradnje s njima,

i) razmotriti i poduzeti bilo koje dodatne korake koji mogu biti potrebni za postizanje ciljeva ove Konvencije, a na temelju iskustva stečenog kroz njezinu primjenu.

5. Ujedinjeni narodi i njihove specijalizirane agencije i Međunarodna agencija za atomsku energiju, kao i svaka država koja nije stranka u ovoj Konvenciji, može biti prisutna na sastancima Konferencije stranaka kao promatrač. Svako drugo tijelo ili agencija, bez obzira da li vladina ili nevladina, kvalificirana na polju očuvanja i održivog korištenja biološke raznolikosti, a koja je obavijestila Tajništvo o svojoj želji da bude prisutna na sastanku Konferencije stranaka u svojstvu promatrača može biti primljena osim ako najmanje jedna trećina prisutnih stranaka nije protiv. Primanje i sudjelovanje promatrača podliježe pravilima postupka koje je usvojila Konferencija stranaka.

Članak 24.

Tajništvo

1. Tajništvo se ovime osniva. Njegove funkcije bit će sljedeće:

a) pripremanje i opsluživanje sastanaka Konferencije stranaka predviđenih u članku 23.,

b) izvršavanje funkcija koje su mu povjerene bilo kojim protokolom,

c) pripremanje izvještaja o izvršenju svojih funkcija po ovoj Konvenciji, i njihovo podnošenje Konferenciji stranaka,

d) koordiniranje s drugim odgovarajućim međunarodnim tijelima, a posebno stupanje u administrativne i ugovorne aranžmane koji mogu biti potrebni za učinkovito obavljanje njegovih funkcija,

e) izvršavanje drugih funkcija koje odredi Konferencija stranaka.

2. Na svom prvom redovnom sastanku, Konferencija stranaka će izabrati Tajništvo između onih postojećih međunarodnih organizacija, koje su iskazale svoju spremnost da vrše funkciju Tajništva po ovoj Konvenciji.

Članak 25.

Pomoćno tijelo za znanstvene, tehničke i tehnološke savjete

1. Ovime se osniva pomoćno tijelo za znanstvene, tehničke i tehnološke savjete, koje će Konferencija stranaka, kao i njena druga pomoćna tijela, opskrbljivati pravovremenim savjetima u vezi s provođenjem ove Konvencije. U tom će tijelu moći sudjelovati sve stranke i bit će multidisciplinarno. Ono će uključivati predstavnike država, stručne za određeno područje znanja. Redovno će obavještavati Konferenciju stranaka o svim aspektima svog rada.

2. Pod nadležnošću, a u skladu sa smjernicama koje je postavila Konferencija stranaka, te na njezin zahtjev, ovo će tijelo:

a) pružiti znanstvene i tehničke procjene statusa biološke raznolikosti,

b) pripremiti znanstvene i tehničke procjene učinaka mjera poduzetih u skladu s odredbama ove Konvencije,

c) utvrditi nove, učinkovite i vrhunske tehnologije i znanja u vezi očuvanja i održivog korištenja biološke raznolikosti, te pružiti savjete o načinima i sredstvima promicanja razvoja i/ili prijenosa tehnologija,

d) dati savjet o znanstvenim programima i međunarodnoj suradnji u istraživanjima i razvoju vezano na očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti, i

e) odgovoriti na znanstvena, tehnička, tehnološka i metodološka pitanja, koja Konferencija stranaka i njena pomoćna tijela mogu postaviti ovom tijelu.

3. Funkcije, reference, organizaciju i djelovanje ovog tijela može dalje razraditi Konferencija stranaka.

Članak 26.

Izvještaji

Svaka ugovorna stranka će u vremenskim razmacima koje odredi Konferencija stranaka, podnijeti Konferenciji stranaka izvještaje o mjerama koje je poduzela na ispunjenju odredbi ove Konvencije i njihove učinkovitosti u postizanju ciljeva ove Konvencije.

Članak 27.

Rješavanje sporova

1. U slučaju spora između ugovornih stranaka u vezi s tumačenjem ili primjenom ove Konvencije, stranke u sporu potražiti će rješenje u pregovorima.

2. Ako stranke u sporu ne postignu sporazum pregovorima, one zajednički mogu potražiti dobre usluge ili zahtijevati posredovanje treće stranke.

3. Prilikom ratifikacije, prihvaćanja, odobravanja ili pristupanja ovoj Konvenciji, ili u bilo kojem trenutku nakon toga, država ili organizacija regionalne ekonomske integracije može dati pismenu izjavu depozitaru, da u slučaju spora koji nije riješen u skladu sa stavkom 1. ili 2., prihvaća jedan ili oba od sljedećih sredstava rješavanja spora kao obvezne:

a) arbitražu u skladu s postupkom navedenim u Dijelu 1. Dodatka II.,

b) podnošenje spora Međunarodnom sudu pravde.

4. Ako stranke u sporu, u skladu sa stavkom 3., nisu prihvatile isti ili neki od postupaka, spor će biti predan na mirenje u skladu s Dijelom 2. Dodatka II., ako se stranke drukčije ne slože.

5. Odredbe ovog članka primjenjivat će se u vezi sa svim protokolima, osim ako u samom protokolu nije drukčije dogovoreno.

Članak 28.

Usvajanje protokola

1. Ugovorne stranke će surađivati u izradi i usvajanju protokola ovoj Konvenciji.

2. Protokoli će biti usvojeni na sastanku Konferencije stranaka.

3. Tekst svakoga predloženog protokola Tajništvo će priopćiti ugovornim strankama najmanje šest mjeseci prije takvog sastanka.

Članak 29.

Amandmani na Konvenciju ili protokole

1. Amandmane na ovu Konvenciju može predložiti bilo koja ugovorna stranka. Amandmane na bilo koji protokol može predložiti stranka u tom protokolu.

2. Amandmani na ovu Konvenciju bit će usvojeni na sastanku Konferencije stranaka. Amandmani na bilo koji protokol bit će usvojeni na sastanku stranaka o protokolu o kojem se radi. Tekst svakoga predloženog amandmana na ovu Konvenciju ili bilo koji od protokola, osim ako nije drukčije navedeno u tom protokolu, Tajništvo će priopćiti strankama u ispravi o kojoj se radi, najkasnije šest mjeseci prije sastanka na kojem se predlaže njegovo usvajanje. Tajništvo će također priopćiti predložene amandmane potpisnicima ove Konvencije radi informacije.

3. Stranke će sve poduzeti da bi se konsenzusom sporazumjele o svakom predloženom amandmanu ovoj Konvenciji ili bilo kojem protokolu. Ako su svi naponi postizanje konsenzusa iscrpljeni, a sporazum nije postignut, amandman će kao zadnje što se može učiniti, biti usvojen dvotrećinskom većinom glasova stranaka koje su u pitanju, koje su prisutne i glasuju na sastanku, a depozitar će taj amandman dostaviti svim strankama na ratificiranje, prihvata ili odobrenje.

4. O ratificiranju, prihvatu ili odobrenju amandmana depozitar će biti pismeno obaviješten. Amandmani, koji su usvojeni u skladu sa stavkom 3., stupit će na snagu među strankama koje su ih prihvatile, i to devedeset dana nakon polaganja instrumenta o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju od strane najmanje dvije trećine ugovornih stranaka u ovoj Konvenciji ili stranaka u protokolu o kojem je riječ, osim ako nije drukčije navedeno u dotičnom protokolu. Nakon toga, amandmani će stupiti na snagu za svaku drugu stranku devedeseti dan kako je ta stranka deponirala svoju ispravu o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju amandmana.

5. U smislu ovog članka „Stranke prisutne i glasuju” znači stranke koje su prisutne i daju svoj glas, bez obzira je li pozitivan ili negativan.

Članak 30.

Usvajanje i izmjena Dodataka

1. Dodaci ovoj Konvenciji ili bilo kojem protokolu, predstavljat će sastavni dio Konvencije ili dotičnog protokola, o čemu se već radi, i ako nije izričito drukčije navedeno, pozivanje na ovu Konvenciju ili njene protokole predstavljat će istodobno pozivanje na bilo koji Dodatak istoj. Dodaci će biti ograničeni na proceduralna, znanstvena, tehnička i upravna pitanja.

2. Osim ako nije drukčije određeno u protokolu vezano na Dodatke, primijenit će se sljedeći postupak za prijedlog, usvajanje i stupanje na snagu dopune Dodataka ovoj Konvenciji ili Dodataka nekom od protokola:

a) Dodaci ovoj Konvenciji ili bilo kojem od protokola predložiti će se i usvojiti u skladu s postupkom navedenim u članku 29.,

b) Svaka stranka koja nije u mogućnosti odobriti dopunu Dodataka ovoj Konvenciji ili Dodatak bilo kojem protokolu u kojem je stranka, obavijestit će o tome depozitara pismeno, u roku od godine dana kako je od depozitara primio obavijest o usvajanju. Depozitar će bez odlaganja obavijestiti sve stranke o tako primljenoj obavijesti. Stranka može u svakom momentu povući raniji prigovor, i nakon toga će Dodatak stupiti na snagu za stranku spomenutu u podstavku (c),

c) Po isteku jedne godine, od datuma priopćenja o usvajanju od strane depozitara, Dodatak stupa na snagu za sve stranke u ovoj Konvenciji ili nekom od protokola, koje nisu dostavile obavijest u skladu s odredbama podstavka (b) gore.

3. Prijedlog, usvajanje i stupanje na snagu amandmana na Dodatak ovoj Konvenciji ili bilo kojem protokolu, podliježe istom postupku koji se primjenjuje na prijedlog, usvajanje i stupanje na snagu Dodataka ovoj Konvenciji, kao i Dodataka bilo kojem od protokola.

4. Ako se dopuna Dodataka ili amandman Dodatku odnosi na amandman ovoj Konvenciji ili nekom protokolu, dopuna Dodatka ili amandman ne može stupiti na snagu tako dugo dok amandman na Konvenciju ili neki od protokola ne stupa na snagu.

Članak 31.

Pravo glasanja

1. Svaka ugovorna stranka u ovoj Konvenciji ili nekom protokolu imat će jedan glas osim predviđenog u stavku dolje.

2. Organizacije regionalnih ekonomskih integracija, o pitanjima u okviru njihove nadležnosti, iskoristit će svoje pravo glasanja s brojem glasova koji je jednak broju njenih država

članica, koje su ugovorne stranke u ovoj Konvenciji ili odnosnom protokolu. Takve organizacije neće koristiti svoje pravo glasovanja, ako njene države članice koriste svoje pravo, i obratno.

Članak 32.

Odnos između ove Konvencije i njezinih protokola

1. Država ili organizacija regionalne ekonomske integracije ne može postati stranka u protokolu, ako nije ili ne postaje istodobno ugovorna stranka u ovoj Konvenciji.

2. Odluke po bilo kojem od protokola donosit će samo stranke u tom protokolu. Ugovorne stranke koje nisu ratificirale, prihvatile ili odobrile protokol na sastanku potpisnica, u tom protokolu mogu sudjelovati samo kao promatrači.

Članak 33.

Potpisi

Ova će Konvencija biti otvorena za potpisivanje svim državama i bilo kojoj organizaciji regionalne ekonomske integracije u Rio de Janeiru, od 5. lipnja 1992. do 14. lipnja 1992., te u centrali Ujedinjenih naroda u New Yorku od 15. lipnja 1992. do 4. lipnja 1993.

Članak 34.

Potvrđivanje (ratifikacija) prihvata i odobrenje

1. Ova Konvencija i svi protokoli podliježu ratifikaciji, prihvatu i odobrenju od strane država i organizacija regionalnih ekonomskih integracija. Isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju bit će položene kod depozitara.

2. Sve organizacije o kojima je riječ u stavku 1., koje postaju ugovorna stranka u ovoj Konvenciji ili bilo kojem protokolu, bez ijedne od svojih država članica koje su ugovorne stranke, bit će dužna ispuniti sve obaveze po ovoj Konvenciji ili protokolu o kojem je riječ. U slučaju takvih organizacija koje imaju jednu ili više država članica koje su ugovorne stranke u ovoj Konvenciji ili odnosnom protokolu, organizacija i njene države članice odlučit će o svojim pojedinačnim odgovornostima u izvršenju obaveza po ovoj Konvenciji ili protokolu, već prema tome o čemu se radi. U takvim slučajevima, organizacija i države članice neće biti ovlaštene istodobno iskoristiti prava po ovoj Konvenciji ili odnosnom protokolu.

3. U svojim ispravama o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju, organizacije koje se spominju u stavku 1. gore, objavit će opseg svoje nadležnosti u odnosu na predmete koje regulira ova Konvencija ili odnosni protokol. Ove organizacije će također obavijestiti depozitara o svim eventualnim promjenama u okviru svoje nadležnosti.

Članak 35.

Pristupanje

1. Ova Konvencija kao i svi protokoli bit će otvoreni za pristup državama i organizacijama regionalne ekonomske integracije od datuma kada je potpisivanje Konvencije ili dotičnog protokola završeno. Isprave pristupanja treba položiti kod Depozitara.

2. U njihovim ispravama o pristupanju, organizacije o kojima je riječ u stavku 1., objavit će opseg svojih nadležnosti u odnosu na predmete koje regulira ova Konvencija ili dotični protokol. Ove organizacije će također obavijestiti Depozitara o svim promjenama u okviru svoje nadležnosti.

3. Odredbe članka 34. stavka 2. primjenjivat će se na organizaciji regionalne ekonomske integracije koje pristupaju ovoj Konvenciji ili nekom protokolu.

Članak 36.

Stupanje na snagu

1. Ova Konvencija stupa na snagu devedesetog dana od polaganja tridesete isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupanju.

2. Svaki protokol stupa na snagu devedesetog dana nakon polaganja broja isprava o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupanju koji su navedeni u tom protokolu.

3. Za svaku ugovornu stranku koja ratificira, prihvati ili odobri ovu Konvenciju ili joj pristupi nakon polaganja tridesete isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu, Konvencija stupa na snagu devedesetog dana od datuma kako je ta ugovorna stranka položila svoju ispravu o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupanju.

4. Svi protokoli osim ako u istima nije drukčije navedeno, stupaju na snagu za ugovornu stranku koja ratificira, prihvaća ili odobrava taj protokol ili mu pristupa, nakon što je isti stupio na snagu sukladno stavku 2. gore, devedeseti dan od datuma kada je dotična ugovorna stranka položila svoju ispravu o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupanju ili na datum kada ova Konvencija stupa na snagu za tu ugovornu stranku, što već od toga kasnije nastupi.

5. U smislu stavka 1. i 2. gore, bilo koja isprava koju je položila organizacija regionalne ekonomske integracije neće se smatrati dodatkom onima koje su položile države članice takve organizacije.

Članak 37.**Rezerve**

U svezi s ovom Konvencijom nije moguće postavljati nikakve rezerve.

Članak 38.**Povlačenje**

1. U bilo kom momentu, po isteku od dvije godine od datuma kako je ova Konvencija stupila na snagu za ugovornu stranku, dotična ugovorna stranka može se povući iz Konvencije uz pismenu obavijest depozitaru.

2. Svako takvo povlačenje nastupit će po isteku od jedne godine kako ga je depozitar primio, ili nakon kasnijeg datuma, koji može biti naveden u obavijesti o povlačenju.

3. Svaka ugovorna stranka koja se povlači iz ove Konvencije, smatrat će se da se povlači iz svih protokola u kojima je stranka.

Članak 39.**Privremeni financijski aranžmani**

Pod uvjetom da je potpuno prestrukturiran u skladu sa zahtjevima članka 21., Fond pogodnosti za globalni okoliš Razvojnog programa Ujedinjenih naroda, Program za okoliš Ujedinjenih

naroda i Međunarodna banka za obnovu i razvoj predstavljat će institucionalnu strukturu o kojoj je riječ u članku 21., na privremenoj osnovi, za razdoblje između stupanja ove Konvencije na snagu i prvog sastanka Konferencije stranaka ili dok Konferencija stranaka ne odluči koja će institucionalna struktura biti određena u skladu s člankom 21.

Članak 40.**Privremeni aranžmani Tajništva**

Tajništvo koje osigurava izvršni direktor Programa za okoliš Ujedinjenih naroda predstavljat će Tajništvo iz članka 24. stavka 2. na privremenoj osnovi, za razdoblje između stupanja ove Konvencije na snagu i prvog sastanka Konferencije stranaka.

Članak 41.**Depozitar**

Generalni tajnik Ujedinjenih naroda preuzima funkcije depozitara ove Konvencije i svih protokola.

Članak 42.**Vjerodostojni tekstovi**

Izvornik ove Konvencije, čiji je arapski, kineski, engleski, francuski, ruski i španjolski tekst jednako vjerodostojan, bit će položen kod generalnog tajnika Ujedinjenih naroda.

U potvrdu toga niže potpisani, propisno ovlašteni, potpisali su ovu Konvenciju.

Sačinjeno u Rio de Janeiru petog lipnja tisuću devetsto devedeset druge godine.

DODATAK I.

UTVRĐIVANJE I PRAĆENJE

1. Ekosustavi i staništa: koji sadrže veliku raznolikost, veliki broj endemskih ili ugroženih vrsta, divljinu; značajni za migratorne vrste; koji imaju socijalni, ekonomski, kulturološki ili znanstveni značaj; ili su tipični, jedinstveni ili su povezani s ključnim evolucijskim ili drugim biološkim procesima;
 2. Vrste i zajednice koje su: ugrožene; divlji rođaci udomaćenih ili kultiviranih vrsta; koje imaju medicinske, poljoprivredne ili druge ekonomske vrijednosti; ili socijalni, znanstveni ili kulturološki značaj ili su važne za istraživački rad na očuvanju i održivom korištenju biološke raznolikosti, kao indikator vrste; i
 3. Opisani genomi i geni koji imaju socijalnu, znanstvenu ili ekonomsku važnost.
-

DODATAK II.

DIO 1

Arbitraža

Članak 1.

Stranka koja podnosi zahtjev obavijestit će Tajništvo da stranke upućuju spor na arbitražu u skladu s člankom 27. U obavijesti treba navesti predmet arbitraže i uključiti posebno članke Konvencije ili protokola, čije je tumačenje ili primjena sporna. Ako se stranke ne slože po predmetu spora, prije nego što se odredi predsjednik suda, arbitražni sud će utvrditi predmet spora. Tajništvo će primljenu obavijest uputiti svim ugovornim strankama u ovoj Konvenciji ili dotičnom protokolu.

Članak 2.

1. U sporovima između dvije stranke, sudit će arbitražni sud koga čine tri člana. Svaka stranka u sporu imenuje svog arbitra, a njih dvoje zajedno odredit će sporazumno trećeg arbitra, koji će biti predsjednik suda. Ovaj potonji ne smije biti nacionalnosti niti jedne stranke u sporu, njegovo ili njezino mjesto boravka ne smije biti na teritoriju jedne od stranaka, niti smije biti uposlen kod bilo kojeg od njih, a niti raditi na slučaju u bilo kojem drugom svojstvu.

2. U sporu između više od dviju stranaka, stranke će u zajedničkom interesu imenovati jednog arbitra sporazumom.

3. Sva upražnjena mjesta biti će popunjena na način propisan za početno imenovanje.

Članak 3.

1. Ako predsjednik arbitražnog suda nije određen u roku od dva mjeseca po imenovanju drugog arbitra, generalni tajnik Ujedinjenih naroda će na zahtjev stranke imenovati predsjednika u roku od dva mjeseca.

2. Ako jedna od stranaka u sporu ne imenuje arbitra u roku od dva mjeseca po primitku zahtjeva, druga stranka može o tome obavijestiti generalnog tajnika, koji će izvršiti imenovanje u roku od daljnja dva mjeseca.

Članak 4.

Arbitražni sud donijet će svoju odluku u skladu s odredbama ove Konvencije, svih protokola koji su u pitanju, te međunarodnim pravom.

Članak 5.

Ako stranke u sporu ne dogovore drukčije, arbitražni sud će odrediti vlastita pravila i postupke.

Članak 6.

Arbitražni sud može na zahtjev jedne od stranaka preporučiti neophodne privremene mjere zaštite.

Članak 7.

Stranke u sporu omogućit će rad arbitražnom sudu, a posebno će, korištenjem svih sredstava koja su im na raspolaganju:

- (a) opskrbiti svim odgovarajućim dokumentima, obavijestima i sredstvima, i
- (b) omogućiti pozivanje svjedoka ili stručnjaka i uvažavati njihovo svjedočenje.

Članak 8.

Ugovorne stranke i arbitri su pod obvezom da štite povjerljivost svake informacije koju prime u povjerenju za vrijeme postupka arbitražnog suda.

Članak 9.

Ako arbitražni sud ne odluči drukčije zbog posebnih okolnosti slučaja, troškove arbitraže snose stranke u sporu podjednako. Sud će čuvati evidenciju svih svojih troškova, i konačno stanje istih dostaviti će strankama.

Članak 10.

Svaka ugovorna stranka, koja je zainteresirana za pravnu prirodu predmeta u sporu, na koju može djelovati odluka u slučaju, može uz odobrenje suda intervenirati u postupku.

Članak 11.

Sud može saslušati i odrediti protuzahjeve koji izravno proistječu iz predmeta spora.

Članak 12.

Odluke o postupku i sadržaju arbitražnog suda donijet će se većinom glasova njegovih članova.

Članak 13.

Ako se neka od stranaka u sporu ne pojavi pred arbitražnim sudom, ili propusti braniti svoj slučaj, druga stranka može zahtijevati od suda da nastavi s postupkom i donošenjem presude. Odsustvo stranke ili njezin-propust da brani svoj slučaj neće predstavljati prepreku postupcima. Prije donošenja svoje konačne odluke, arbitražni sud mora se uvjeriti, da se zahtjev temelji na činjenici i zakonu.

Članak 14.

Sud će donijeti svoju konačnu odluku u roku od pet mjeseci nakon što je potpuno konstituiran, ako ne ustanovi da je potrebno vremenski

termin produžiti za razdoblje, koje ne bi smjelo prijeći daljnjih pet mjeseci.

Članak 15.

Konačna odluka arbitražnog suda bit će ograničena na predmet spora i treba sadržavati razloge na kojima se temelji. Treba sadržavati imena članova koji su sudjelovali, kao i datum konačne odluke. Svaki član suda može priložiti odvojeno ili suprotno mišljenje na konačnu odluku.

Članak 16.

Presuda će biti obvezujuća za stranke u sporu. Bit će bez mogućnosti priziva, ako se stranke u sporu nisu unaprijed dogovorile o apelacionom postupku.

Članak 17.

Bilo koja nesuglasica koja se može pojaviti između stranaka u sporu u vezi s tumačenjem ili načinom provedbe konačne odluke, stranke dostavljaju na odluku arbitražnom sudu koji je presudu donio.

DIO 2

Mirenje

Članak 1.

Komisija za mirenje bit će imenovana na zahtjev jedne od stranaka u sporu. Ako stranke nisu drukčije dogovorile, komisija će biti sastavljena od pet članova, po dva imenuje svaka stranka, dok predsjednika zajednički biraju ti članovi.

Članak 2.

U sporovima između više od dviju stranaka, stranke koje imaju isti interes imenovati će svoje članove komisije zajedničkim sporazumom. Ako dvije ili više stranaka imaju različite interese, ili postoji nesporazum oko toga je li im je interes isti, svoje će članove imenovati odvojeno.

Članak 3.

Ako neka imenovanja stranaka nisu izvršena u roku od dva mjeseca od zahtjeva da se osnuje komisija za mirenje, generalni tajnik Ujedinjenih naroda će, ako to od njega traži stranka koja je podnijela zahtjev, odrediti ta imenovanja u roku od daljnja dva mjeseca.

Članak 4.

Ako predsjednik komisije za mirenje nije odabran u roku od dva mjeseca, nakon imenovanja posljednjeg člana komisije za mirenje, generalni tajnik Ujedinjenih naroda će u roku od daljnja dva mjeseca, odrediti predsjednika, ako to od njega zatraži stranka.

Članak 5.

Komisija za mirenje donijet će svoje odluke većinom glasova svojih članova. Ona će, ako stranke u sporu nisu drukčije dogovorile, odrediti svoj vlastiti postupak. Ona će dati prijedlog za rješenja spora, koji će stranke poštovati u dobroj vjeri.

Članak 6.

Razilaženje u mišljenju o tome ima li komisija za mirenje kompetencije, riješit će komisija.

DODATAK B

IZJAVA EUROPSKE EKONOMSKE ZAJEDNICE U SKLADU S ČLANKOM 34. STAVKOM 3. KONVENCIJE O BIOLOŠKOJ RAZNOLIKOSTI

U skladu s relevantnim odredbama Ugovora o osnivanju Europske ekonomske zajednice, Zajednica zajedno sa svojim državama članicama ima nadležnost poduzeti mjere čiji je cilj zaštita okoliša.

U odnosu na pitanja obuhvaćena Konvencijom, Zajednica je usvojila nekoliko pravnih instrumenata, kao dio svoje ekološke politike i u okviru drugih sektorskih politika, a najznačajnije od njih navedene su kako slijedi:

- Odluka Vijeća 82/72/EEZ od 3. prosinca 1981. o sklapanju Konvencije o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (SL L 38, 10.2.1982., str. 1),
- Odluka Vijeća 82/461/EEZ od 24. lipnja 1982. o zaključivanju Konvencije o očuvanju migratornih vrsta divljih životinja (SL L 210, 19.7.1982., str. 10),
- Uredba Vijeća (EEZ) br. 3626/82 od 3. prosinca 1982. o primjeni u Zajednici Konvencije o međunarodnoj trgovini ugroženim divljim životinjskim i biljnim vrstama (SL L 384, 31.12.1982., str. 1),
- Direktiva Vijeća 79/409/EEZ od 2. travnja 1979. o očuvanju divljih ptica (SL L 103, 25.4.1979., str. 1),
- Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7),
- Direktiva Vijeća 85/337/EEZ od 27. lipnja 1985. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (SL L 175, 5.7.1985., str. 40),
- Uredba Vijeća (EEZ) br. 2078/92 od 30. lipnja 1992. o metodama poljoprivredne proizvodnje koje su u skladu sa zahtjevima zaštite prirode i održavanja krajolika (SL L 215, 30.7.1992., str. 85),
- Odluka Vijeća 89/625/EEC od 20. studenoga 1989. o a Europskom programu za znanost i tehnologiju za zaštitu okoliša (STEP) (SL L 359, 8.12.1989., str. 9),
- Uredba Vijeća (EEZ) br. 3760/92 od 20. prosinca 1992. o uspostavi sustava Zajednice za ribarstvo i akvakulturu (SL L 389, 31.12.1992., str. 1),
- Direktiva Vijeća 90/219/EEZ od 23. travnja 1990. o ograničenoj uporabi genetski modificiranih mikroorganizama (SL L 117, 8.5.1990., str. 1),
- Direktiva Vijeća 90/220/EEZ od 23. travnja 1990. o namjernom ispuštanju genetski modificiranih organizama u okoliš (SL L 117, 8.5.1990., str. 15),
- Uredba Vijeća (EEZ) br. 1973/92 od 21. svibnja 1992. o uspostavi financijskog instrumenta za okoliš (LIFE) (SL L 206, 22.7.1992., str. 1).

DODATAK C

IZJAVA POVODOM POTVRĐIVANJA KONVENCIJE O BIOLOŠKOJ RAZNOLIKOSTI

U okviru svojih nadležnosti Europska zajednica i njezine države članice žele ponovno potvrditi važnost koju pridaju prijenosu tehnologije i biotehnologije kako bi osigurale očuvanje i održivu uporabu biološke raznolikosti. Sukladnost s pravima intelektualnog vlasništva predstavlja bitan element za provedbu politika za prijenos tehnologije i zajedničkog ulaganja.

Za Europsku zajednicu i njezine države članice prijenosi tehnologije i pristup biotehnologiji, kako su definirani u tekstu Konvencije o biološkoj raznolikosti, provodit će se u skladu s člankom 16. navedene Konvencije i u skladu s načelima i pravilima zaštite intelektualnog vlasništva, a posebno multilateralnim i bilateralnim sporazumima koje su potpisale ili sklopile ugovorne stranke ove Konvencije.

Europska zajednica i njezine države članice poticat će uporabu financijskog mehanizma utvrđenog Konvencijom kako bi promicale dobrovoljan prijenos prava intelektualnog vlasništva europskih ekonomskih subjekata, posebno vezano uz dodjelu licenci putem uobičajenih trgovačkih mehanizama i odluka, a pritom osiguravajući odgovarajuću i učinkovitu zaštitu vlasničkih prava.
